

OBRAZ BĚŽNÉHO ODDÍLU SE SKAUTY A SKAUTKAMI

V obecné rovině se na skautské výchovné metodě často dokážeme shodnout poměrně snadno. Skutečná otázka ale zní, jak se její naplňování pozná v každodenním životě oddílu: na schůzkách, výpravách, táboře, v družinách, v rozhodování dětí nebo v řešení konfliktů.

Aby bylo možné se bavit více konkrétně, připravili jsme příběh oddílu, který ukazuje, jak může skautská výchovná metoda v praxi dlouhodobě prostupovat fungováním běžného oddílu skautů a skautek. Příběh doplňují komentáře, které pojmenovávají konkrétní projevy skautské výchovné metody v životě oddílu. Vycházejí z doporučení, na nichž se shodla skupina metodiků, metodiček a vedoucích oddílů, a mohou sloužit jako podnět k přemýšlení o vlastní oddílové praxi.

Klíčové je, že takový oddíl nestojí na jedné povedené akci, jednom silném programu nebo jednom výjimečném vedoucím či rádcí. Funguje dlouhodobě, napříč různými oblastmi skautské výchovy, a i přes přirozené personální změny. Neříká si tedy například: „Děláme zapojení do společnosti, a tím máme splněno,“ ale snaží se, aby se jednotlivé prvky skautské výchovné metody navzájem doplňovaly a tvořily funkční celek.

Níže popsané principy platí pro všechny typy oddílů se skauty a skautkami – koedukované i nekoedukované, menší i větší, městské i venkovské. Příběh Poštolek je pouze jedním konkrétním příkladem, jak může skautská výchovná metoda fungovat v praxi.

PŘÍBĚH ODDÍLU

Poštoľky jsou moje skautská družina. Maki je 13 a je naše rádkyně.

Rádce/rádkyně je nejvyšší patnáctiletý/á.

Já jsem Pit a je mi 12. Ostatním pěti holkám je buď jako mně, nebo jako Maki. Vlaštovka, šéfka naší oddílové rady, často říká,

Družina je složená pouze z holek a kluků ve skautském věku.

že kde je jedna Poštoľka, tam musí být všechny. A je to tak, jsme úplně nerozlučné, už od předloňska, kdy naše družina vznikla.

Družina je složená pouze z holek a kluků ve skautském věku.

Taky nám Vlaštovka místo Poštoľky říká Pištilky, že se pořád hihňáme a pištíme. Ale kdybyste měli pavouka ve spacáku jako já, když jsme byly na posledním víkendovce na vandru, pištěly byste taky, no ne? A letos jsme se nahihňaly dost!

Oddíl více než 2x ročně přespává přímo přírodě.

Když jsme stavěli tábor, na naše lavice a stůl v jídelně jsme musely dát ceduli “používejte po jednom”, jinak by zaručeně spadly.

Družina samostatně odpovídá za část chodu tábora.

To jsme Maki poděkovaly, že pro nás vybrala tuhle stavbu na předtáborové radě! Terka se ale aspoň před táborem naučila zatloukat kolíky.

Rádce/rádkyně se podílí na přípravách a rozhodování o táboře i během roku. Oddíl je veden oddílovou radou složenou i z mladších členů a členek.

Praktické činnosti kluci a holky během roku trénují a reálně uplatňují na táboře.

Loni jsme si taky na tábor vymyslely, že postavíme pro celý oddíl "pout", různé houpačky a kolotoče. Musím říct, že při reflexi programu nám došlo, že to nedopadlo úplně podle plánu, ale nasmály jsme se! Za rok to chceme zkusit znovu – a jinak.

Tábor je svět kluků a holek, který si sami do určité míry tvoří.

Kluci a holky běžně a často dělají reflexi svého učení.

Kluci a holky dostávají prostor uskutečňovat vlastní nápady, vedoucí přitom dbají na bezpečí a pomáhají jim poučit se z toho, co se podařilo i nepodařilo.

Taky jsem skládala na táboře skautský slib, i když jsem zvažovala, zda už jsem připravená. Ale když jsem po třech týdnech přijela domů, máma říkala, že jsem jako vyměněná a že mi to snad zůstane.

Většina kluků a holek vnímá slib jako důležitý krok na cestě k hodnotám.

Tábor oddílu trvá min. 14 dnů.

My Poštolky se umíme dobře bavit i u úplně nudných věcí: když je na nás, abychom dělaly velký úklid klubovny, vypadá to spíš jako taneční párty. A tehdy, když jsme nakupovaly mycí prostředky, připomínalo to karneval.

Kluci a holky se úměrně věku samostatně starají o části prostor, které obývají.

Část programů i praktických zařizování v oddíle připravují i realizují sami kluci a holky.

Poštolky se taky rády kámoší: na Svojsíkáči jsme se daly dohromady s holkama odjinud a už jsme společně dvakrát uskutečnily dobročinnou kavárnu. O tom, jak zlepšit svět vydělanými penězi, jsme se pak společně domlouvaly. A na příštím krajském jamboree už máme taky sraz!

Kluci a holky se pravidelně účastní skautských či obdobných závodů.

Oddíl se 2x ročně zapojuje do připraveného projektu pro participaci.

Kluci a holky jsou vedeni k přemýšlení o dopadech na komunitu a globálním přesahu jejich činnosti.

Oddíl se účastní skautského života nad rámec střediska a kluci a holky se zapojují do širší skautské činnosti.

V oddíle máme nejblíží k Mimoňkám, které jsou téměř stejně staré jako my, Poštočky. Máme dokonce sdílené “křoví”, to je rozložitý keř v parku, kam chodíme skoro každou schůzku.

Alespoň polovina času schůzek se odehrává venku.

Dobře se tam sedí, hraje a nikdo nás zvenku nevidí! Jen jednou jsme měly velkou krizi to, když se Maki pohádala s Terkou a vypadalo to, že družina půjde do háje. Ale zašly jsme

Kluci a holky během roku opakovaně vyjadřují emoce, otevírají problémy, které chtějí řešit, a žádají dospělé o pomoc.

za Vlaštovkou a ta nás vzala na piknik do parku a všechno jsme to probraly. Až vyrostu, chci být taková jako Vlaštovka! Umí

Vedoucí je vzorem v souladu se třemi skautskými principy.

skvěle vyřešit krize, které oddíl občas potkají. Naposledy jak část

Vedoucí průběžně upravuje hranice podle aktuální úrovně vývoje kluků a holek.

Mimoněk kradla z kuchyně sladkosti, které tam byly uloženy pro táborovou oslavu. Všechny holky na táboře Vlaštovku potom ještě víc respektovaly.

Tábor je tak velký, aby vedoucí tábora mohl všechny poznávat.

Jednou se mě kámoška ptala, zda s ní radši nechci chodit do přírodovědného kroužku. Jenže oni tam jen dělají nějaké výlety, ale všechno to chystají vedoucí. U nás si to žijem víc samy a taky se tím víc naučíme! Navíc jen málokdo z dospělých má takovou důvěru v naše schopnosti jako Vlaštovka.

Vztah dospělých a mladší členů a členek je postaven na oboustranné důvěře.

Mám v oddíle ráda skoro všechno, i když někdy to není jen zábavné: chvíle u jarních a podzimních ohýnků, kde

Oddíl vytváří takové prostředí, kde kluci a holky mohou hledat nejvyšší Pravdu a Lásku.

hodnotíme svůj pokrok ve stezkách, procházky s Vlaštovkou,

Kluci a holky umí pojmenovat svůj posun v osobním rozvoji.

kdy si povídáme o slibu, těžké otázky, kdy s družinou

Oddíl průběžně a opakovaně pracuje se skautským slibem.

rozhodujeme, co bychom udělaly my, kdybychom byli v kůži lidí

Oddíl využívá symboliku a příběhy k podpoře hodnot.

z příběhu, Vlaštovčina vyprávění o tom, jak oddíl vzniknul

i Makiiny nezapomenutelné historky o různých failech, které jsme zažily s družinou.

Oddíl vytváří a předává dál vlastní příběhy.

Tu kámošku jsem ukecala, aby se podívala na jednu schůzku.

Už u nás zůstala a říkáme jí Keška. To proto, že když jsme lovily

kešky, našla ji tak, že o ní doslova zakopla. S Keškou si letos

na táboře **plánujeme otevřít kurz** tance pro ostatní holky. Keška

se nejvíc těší na celotáborovku, protože budeme cestovat

po celém světě, ale taky čeká na táboře **dlouhodobý program**

První tábor, který jí provede základy skautingu a tím, co všechno

skauting je dneska a co kdy byl. Zatím se mě vyptává na některé

věci, které jsou nám ostatním dávno jasné: proč zdravíme vlajku,

proč máme na šátkách kromě poštolky i lilii a proč slavíme sv. Jiří

a proč se na Den zamyšlení **nad sebou zamýšlíme**.

Keška se zpočátku navíc bála každého brouka, kterého potkala

a celkově přírodu moc nemusela. **S holkama** už jsme jí ukázaly

skákání do jezírka na našem tábořišti, vařila s námi čaj z bylinek,

moštovaly jsme u Maki na zahradě a sbíraly jsme odpadky

na našem oblíbeném výpravovém místě. Ona se to časem naučí,

vždyť máme **výpravu do lesů každý měsíc!**

V programu tábora je čas na plnění odborek, stezek i pro osobní rozvoj každého kluka a holky.

Oddíl pracuje se symbolickým rámcem přitažlivým pro danou cílovou skupinu.

Oddíl využívá skauting jako symbolický rámec.

Mladší členové a členky a vedoucí mají prostor si reflektovat své chování dle svého hodnotového rámce postaveného na skautských principech.

Oddíl se během roku věnuje všem částem rozvoje kluků a holek v oblasti příroda.

Oddíl stráví ročně v přírodě min. 10 celých dnů.